

A ד"ט

Intro

Today we will learn בע"ה of פ"א קמא בבא קמא
Some of the topics we will learn about include.

The Gemara lists and explains

עשרה תנאים התנה יהושע

Upon their entry to ארץ ישראל and division of the land,
initiated ten stipulations for the common good
of all Yidden.

1.

שיהו מרעין בחורשין

One may allow his animals to graze in someone else's
forest, and the owner cannot object

2.

ומלקטין עצים בשדותיהם

One may collect wood in someone else's field

3.

ומלקטים עשבים בכל מקום

חוץ מתלתן

One may collect grass in any field, except in a field of
תלתן.

B

4.

וקוטמים נטיעות בכל מקום

חוץ מגרופיות של זית

One may cut off branches from someone else's tree to
graft in his own tree, except for the lower area of an olive
tree

5.

ומעין היוצא בתחילה

בני העיר מסתפקין ממנו

People may draw water from even a new spring that
began to flow in a person's property, and they do not need
to pay him for it.

A

עשרה תנאים התנה יהושע

1

שיהו מרעין בחורשין

One may allow his animals to graze
in someone else's forest,
and the owner cannot object

2

ומלקטין עצים בשדותיהם

One may collect wood in someone else's field

3

ומלקטים עשבים בכל מקום
חוץ מתלתן

One may collect grass in any field,
except in a field of fenugreek

B

4

וקוטמים נטיעות בכל מקום
חוץ מגרופיות של זית

One may cut off branches from someone else's tree
to graft into his own tree,
except from the lower area of a stump of an olive tree

5

ומעין היוצא בתחילה
בני העיר מסתפקין ממנו

People may draw water from even a new spring
that began to flow in a person's property,
and they do not need to pay him for it

- C** 6.
 ומחכין בימה של טבריא
 ובלבד שלא יפרוס קלע ויעמיד את הספינה
 A person from any Shevet is permitted to go fishing in the Kinneret Lake even though it belonged to Shevet נפתלי.
 However, they may not place fences or nets that might obstruct a boat from passing through.
7.
 ונפנין לאחורי הגדר
 ואפילו בשדה מליאה כרכום
 One may relieve himself behind the wall of someone's field, even if כרכום was grown there

- C** 6
**ומחכין בימה של טבריא
 ובלבד שלא יפרוס קלע
 ויעמיד את הספינה**
 A person from any Shevet
 is permitted to go fishing in the Kinneret Sea,
 even though it belonged to Shevet נפתלי
 However,
 they may not place fences or nets
 that might obstruct a boat from passing through

- D** 7
**ונפנין לאחורי הגדר
 ואפילו בשדה מליאה כרכום**
 One may relieve himself
 behind the wall of someone's field,
 even if כרכום was grown there

- D** 8.
 ומסתלקין לצידי הדרכים
 מפני יתידות הדרכים
 People may walk in the fields on the side of the road, to avoid the pointy areas of the road.
9.
 והתועה בין הכרמים
 מפסיג ועולה מפסיג ויורד
 Someone who is lost in someone else's vineyard is permitted to climb the grapevine and tear off its branches to find the road.

- D** 8
**ומסתלקין לצידי הדרכים
 מפני יתידות הדרכים**
 People are permitted to walk
 in the fields to the side of the road,
 to avoid the bumpy areas of the road

- D** 9
**והתועה בין הכרמים
 מפסיג ועולה מפסיג ויורד**
 A person who is lost in someone else's vineyard
 is permitted to climb the grapevine
 and tear off its branches to find the road

E 10.
 ומת מצוה
 קנה מקומו
 If a dead person who has none to attend to his burial was found in someone's field, the body is buried in the place of its discovery.

And the Gemara adds that שלמה המלך enacted ומהלכים בשבילי הרשות עד שתהרד רביעה שניה
 One may take a shortcut through someone else's field until the second rainfall when the new crop begins to grow, because only then does this harm the field.

E

10

ומת מצוה קנה מקומו
If a dead person who has no one to attend to his burial was found in someone's field, the body is buried in the place of its discovery

enacted:
ומהלכים בשבילי הרשות עד שתהרד רביעה שניה
One may take a shortcut through someone else's field until the second rainfall when the new crop begins to grow

1 So let's review ...

The Gemara cites a Braisa

עשרה תנאין התנה יהושע

Upon their entry to ארץ ישראל and division of the land, initiated ten stipulations for the common good of all Yidden.

1.

שיהו מרעין בחורשין

One may allow his animals to graze in someone else's forest, and the owner cannot object. And as the Gemara qualifies;

לא אמרן אלא דקה בגסה

Only small animals in large forests were permitted, because, as Rashi explains

שאינה מכלה את האילנות

They won't consume all the trees.

אבל דקה בדקה

וגסה בגסה

וכל שכן גסה בדקה

דלא

However, small animals in small forests, or large animals in large forests, and certainly in small forests, were not permitted, because

מכלה את האילנות

They will consume all the trees.

2

2.

ומלקטין עצים בשדותיהם

One may collect wood in someone else's field.

And as the Gemara qualifies;

לא אמרן אלא בהיזמי והיגי

He is permitted to collect only wood that comes from brambles and thorn bushes, AND

במחוברין

Only if the wood is still attached to the ground; AND

בלח

Only if it's still moist, because

לאו דעתיה עלייהו

The owner has no intention to use them.

However,

בשאר עצים

If the wood was from other of types of trees;

OR

בתלושין

The owner had already cut them;

OR

ביבשים

They're dried out;

One is forbidden to collect them, because

דעתיה עלייהו

The owner intends to use them

1

בריייתא:

עשרה תנאין התנה יהושע

Upon their entry to ארץ ישראל and division of the land, initiated ten stipulations

1

שיהו מרעין בחורשין

One may allow his animals to graze in someone else's forest, and the owner cannot object

The Gemara qualifies

אבל דקה בדקה

וגסה בגסה

וכ"ש גסה בדקה

דלא

Small animals in small forests, or large animals in large forests, and certainly in small forests, were not permitted

Because

מכלה את האילנות

לא אמרן אלא

דקה בגסה

Only small animals in large forests were permitted

Because,

לאינה מכלה את האילנות

2

2

ומלקטין עצים בשדותיהם

One may collect wood in someone else's field

The Gemara qualifies

However,

בשאר עצים

From other types of trees

בתלושין

The owner had already cut them

ביבשים

They're dried out

One is forbidden to collect them

Because

דעתיה עלייהו

לא אמרן אלא

בהיזמי והיגי

Only wood from brambles and thorn bushes

במחוברין

Only if still attached to the ground

בלח

Only if it's still moist

Because

לאו דעתיה עלייהו

3

3. ומלקטים עשבים בכל מקום חוץ מתלתן
 One may collect grass in any field, except in a field of fenugreek, because תלתן מעלו לה עשבים
 The grass is beneficial to תלתן.

However, a Braisa regarding כלאים implies לא מעלו לה עשבים
 The grass is not beneficial to תלתן?

3

3
ומלקטים עשבים בכל מקום חוץ מתלתן

One may collect grass in any field, except in a field of fenugreek

Because
 תלתן מעלו לה עשבים
 The grass is beneficial to תלתן

3
 A Braisa regarding כלאים implies
לא מעלו לה עשבים
 The grass is not beneficial to תלתן?

4

And the Gemara offers two possible distinctions;
 1. כאן לזרע
 If the תלתן were intended for seed to be replanted קשו לה עשבים דמכחשי לה
 The grass is detrimental, since they weaken the strength of the תלתן.
 כאן לזירין
 If the תלתן were intended to be eaten, מעלי לה
 דכי קיימי ביני עשבים מירכבא
 The grass is beneficial, since they serve as a support for the תלתן.

OR

2. כאן לאדם
 If the תלתן was planted in rows, apparently intended for human consumption, the grass is detrimental to the quality of the תלתן.
 כאן לבהמה
 If the תלתן was not planted in rows, apparently intended for animals, the grass is not detrimental, because עשבים נמי מיבעי לה
 The animals will also eat the grass.

4

1
כאן לזירין
 If the תלתן were intended to be eaten

**מעלי לה
 דכי קיימי
 ביני עשבים
 מירכבא**
 The grass is beneficial, since they serve as a support for the תלתן

כאן לזרע
 If the תלתן were for seed to be replanted

**קשו לה
 עשבים
 דמכחשי לה**
 The grass is detrimental, since they weaken the strength of the תלתן

2
כאן לבהמה
 If not planted in rows, apparently intended for animals, the grass is not detrimental

כאן לאדם
 If planted in rows, apparently intended for human consumption, the grass is detrimental to the quality of the תלתן

5

4. וקוטמים נטיעות בכל מקום חוץ מגרופיות של זית
 One may cut off branches from someone else's tree to graft into his own tree, except from the lower area of a stump of an olive tree, because as Rashi explains הן מחליפות ומוציאות בדן
 The tree rejuvenates itself from this area.

The Braisa elaborates with some restrictions:

בזית כביצה
 On an olive tree, one may cut only the branches above the height of an egg.

בקנים ובגפנים מן הפקק ולמעלה
 On reeds and grape vines, one may cut only above the first knot.

ושאר כל האילנות מן אובו של אילן ולא מן חודו של אילן

On all other trees, one may cut only from the thin branches, but not from the thick branches.

מן חדש שאינו עושה פירות ולא מן ישן שהוא עושה פירות
 One may cut only the new branches that did not yet bear fruit, but not the old branches that did bear fruit.

ממקום שאינו רואה את החמה ולא ממקום שהוא רואה את החמה

One may cut only the inner branches that do not face the sun, but not the outer branches that do face the sun; because, as Rashi explains

שהוא עיקר האילן שהחמה מבשלת הפרי וממתיקו

Those branches are considered the main part of the tree, as the sun ripens and sweetens their fruits, as the Pasuk states וממגד תבואות שמש

5

4

וקוטמים נטיעות בכל מקום חוץ מגרופיות של זית

One may cut off branches from someone else's tree to graft into his own tree, except from the lower area of a stump of an olive tree

Because

מן מחליפות ומוציאות בדן

The tree rejuvenates from this area

The Braisa elaborates with some restrictions:

בקנים ובגפנים מן הפקק ולמעלה
 REEDS AND GRAPE VINES
 one may cut only above the first knot

בזית כביצה
 OLIVE TREE
 one may cut only above the height of an egg

ושאר כל האילנות מן אובו של אילן ולא מן חודו של אילן
 ALL OTHER TREES
 one may cut only the thin branches, but not the thick branches

ולא מן ישן שהוא עושה פירות
 But not the OLD BRANCHES that did bear fruit

מן חדש שאינו עושה פירות
 One may cut only the NEW BRANCHES that did not yet bear fruit

ולא ממקום שהוא רואה את החמה
 But not the OUTER BRANCHES that do face the sun

ממקום שאינו רואה את החמה
 One may cut only the INNER BRANCHES that do not face the sun

שהוא עיקר האילן שהחמה מבשלת הפרי וממתיקו

6

5.
ומעין היוצא בתחילה
בני העיר מסתפקין ממנו
People may draw water from even a new spring that
began to flow in a person's property, and they do not need
to pay him for it; and as Rashi adds
כ"ש מעיינות ישנים שהיו מימות יהושע
And they may certainly draw water from an old spring
that was around from the times of יהושע.

6.
ומחכין בימה של טבריא
ובלבד שלא יפרוס קלע ויעמיד את הספינה
A person from any Shevet is permitted to go fishing in the
Kinneret Sea, even though it belonged to Shevet נפתלי.
However, they may not place fences or nets that might
obstruct a boat from passing through.

7.
ונפנין לאחורי הגדר
ואפילו בשדה מליאה כרכום
One may relieve himself behind the wall of someone's
field, even if כרכום was grown there; as the Gemara
explains
לא נצרכה אלא ליטול הימנו צרור
He is permitted to even remove a stone from the wall for
his needs.

ואפילו בשבת adds רב חסדא
And he may do so even on Shabbos.

6

5

ומעין היוצא בתחילה
בני העיר מסתפקין ממנו

People may draw water from even a new spring
that began to flow in a person's property,
and they do not need to pay him for it

Rashi adds

כ"ש מעיינות ישנים שהיו מימות יהושע

6

ומחכין בימה של טבריא
ובלבד שלא יפרוס קלע
ויעמיד את הספינה

A person from any Shevet
is permitted to go fishing in the Kinneret Sea,
even though it belonged to Shevet נפתלי

However,

they may not place fences or nets
that might obstruct a boat from passing through

7

ונפנין לאחורי הגדר
ואפילו בשדה מליאה כרכום

One may relieve himself
behind the wall of someone's field,
even if כרכום was grown there

לא נצרכה אלא ליטול הימנו צרור
He is permitted to even remove a stone from the wall
for his needs.

ואפילו בשבת adds רב חסדא

7 8.
 ומהלכים בשבילי הרשות
 עד שתדרד רביעה שניה
 One may take a shortcut through someone else's field
 until the second rainfall when the new crop begins to
 grow, because only then does this harm the field.

אפיילו טל קשי לה
 והאי דידן
 אפילו טל קשי לה
 Our fields in Bavel are weaker, and even if only dew fell,
 walking over it would harm the field.

7 8

**ומהלכים בשבילי הרשות
 עד שתדרד רביעה שניה**

*One may take a shortcut through someone else's field
 until the second rainfall when the new crop begins to grow*

*Because only then
 does this harm the field*

*אפיילו טל קשי לה
 והאי דידן*

*Our fields in Bavel are weaker,
 and even if only dew fell,
 walking over it would harm the field*

8 9.
 ומסתלקין לצדי הדרכים
 מפני יתירות הדרכים
 People are permitted to walk in the fields to the side of the
 road, to avoid the bumpy areas of the road.
 The Gemara relates that שמואל רב יהודה did so in Bavel,
 because Shmuel said
 תנאין שהתנה יהושע
 אפילו בחוצה לארץ
 They apply in all Jewish communities.

10.
 והתועה בין הכרמים
 מפסיג ועולה מפסיג ויורד
 A person who is lost in someone else's vineyard is
 permitted to climb the grapevine and tear off its branches
 to find the road.

8 9

**ומסתלקין לצדי הדרכים
 מפני יתירות הדרכים**

*People are permitted to walk
 in the fields to the side of the road,
 to avoid the bumpy areas of the road*

*אפיילו בחוצה לארץ
 תנאין שהתנה יהושע*

*because Shmuel said:
 ומסתלקין לצדי הדרכים
 מפני יתירות הדרכים*

10

**והתועה בין הכרמים
 מפסיג ועולה מפסיג ויורד**

*A person who is lost in someone else's vineyard
 is permitted to climb the grapevine
 and tear off its branches to find the road*

9 As the Gemara explains, although
הא דאורייתא הוא
There is a Torah source in the word והשבותו that teaches
השבת גופו
One is obligated to rescue a lost person, as he is required
to return his lost object?

The Gemara answers, however,
דאורייתא הוא
דקאי בי מיצרי
He may walk only at the edge of the field, so that
he does not cause damage. However, יהושע initiated
דמפסיג ועולה מפסיג ויורד
He may even climb through the grapevines, even though
it causes damage.

9

הא דאורייתא הוא?
והשבותו
Teaches השבת גופו
*One is obligated to rescue a lost person,
as he is required to return his lost object?*

initiated יהושע
דמפסיג ועולה
מפסיג ויורד
*He may even climb
through the grapevines,
even though
it causes damage*

דאורייתא הוא
דקאי בי מיצרי
*He may walk only
at the edge of the field,
so that he does not
cause damage*

10 11.
ומת מצוה
קנה מקומו
If a dead person who has no one to attend to his burial was
found in someone's field, the body is buried in the place of
its discovery.
The Gemara explains however
במוטל על המיצר
If the body was found on a road, it must be moved and
buried on the side, because as Rashi explains
עוברין ומאהילין עליו עושי טהרות
ומטמאות
The Kohanim who walk on this road will become טמא.

10

ומת מצוה קנה מקומו
*If a dead person who has no one to attend to his burial
was found in someone's field,
the body is buried in the place of its discovery*

במוטל על המיצר
*The Gemara explains however
If the body was found on a road,
it must be moved and buried on the side*

ומטמאות
*Because as Rashi explains
עוברין ומאהילין עליו עושי טהרות*

- 11 The Gemara asks
 אמרי עשרה
 הני חד סרי הויין
 There are actually eleven תנאים mentioned here, not ten?
- The Gemara answers that יהושע did not initiate the תנאי of מהלכין בשבילי הרשות
 But rather שלמה המלך, as cited in a Pasuk in משלי;
 אל תמנע טוב מבעליו
 בהיות לאל ירך לעשות
 A person should not withhold a benefit from others that does not harm him.

11

?

**אמרי עשרה
 הני חד סרי הויין?**

did not initiate the תנאי of יהושע
 מהלכין בשבילי הרשות
 but rather שלמה המלך

As cited in משלי;

**אל תמנע טוב מבעליו
 בהיות לאל ירך לעשות**

A person should not withhold
 a benefit from others that does not harm him

- 12 The Gemara asks that we find several Braisos which teach Halachos based on שעל מנת כן הנחיל יהושע לישראל את הארץ
 These indicate that יהושע made more תנאים than these ten?
- The Gemara therefore concludes that this list of 10 תנאים is not a Braisa, but a statement of רבי יהושע בן לוי who was an אמורא; and he taught these 10 תנאים which are not mentioned in a Braisa.

12

?

We find several Braisos
 which teach Halachos based on
שעל מנת כן הנחיל יהושע לישראל את הארץ

These indicate that יהושע made more תנאים than these ten?

The Gemara therefore concludes
**This list of 10 תנאים is not a Braisa
 but a statement of רבי יהושע בן לוי**

He taught these 10 תנאים
 which are not mentioned in a Braisa